

Měření virtuálních návštěv webových stránek v knihovnách

Doporučení

Od roku 2007 se součástí ročního statistického výkazu o knihovně Kult (MK) 12-01 stává nový údaj „Virtuální návštěvy webové stránky“. Statistický výkaz Kult (MK) 12-01 vyplňují všechny knihovny evidované podle knihovního zákona č. 257/2001 s výjimkou těch, kde je prováděno samostatné statistické šetření, tj. školních knihoven, vysokoškolských knihoven, knihoven v oblasti zdravotnictví, knihoven ústavů Akademie věd ČR a knihoven muzeí a galerií¹.

Virtuální návštěva webové stránky je definována jako návštěva uživatele rozlišeného pomocí IP adresy a cookie za určitou dobu. Podle pravidel používaných u nás (např. TopList - <http://www.toplist.cz/>, NaVrcholu - <http://navrcholu.cz/>) i ve světě (např. <http://www.ec2.edu/dcenter/archives/ia/visitscenario.html> aj.) **je tato doba stanovena na 30 minut, bez ohledu na počet stran nebo prohlížených souborů.** To znamená, že pokud se uživatel ze stejného počítače vrátí po 30 minutách na stránku zpět, je znovu započítán jako nový návštěvník.

Je na rozhodnutí každé knihovny, jakým způsobem příslušný statistický údaj získá. Analýza log souborů² vlastními silami vyžadují obvykle technicky zdatnější personál, a bude pravděpodobně využívána především ve větších knihovnách.

Z tohoto důvodu doporučujeme použít některý z analyzátorů logu návštěvnosti vlastního serveru (Webalizer - <http://www.mrunix.net/webalizer/>, Awstats - <http://awstats.sourceforge.net/> apod.), který dodržuje výše uvedenou metodiku, nebo veřejně dostupné služby typu (Toplist, Navrcholu, Google Analytics - [http://www.google.com/analytics/aj.](http://www.google.com/analytics/aj/)). Tyto nástroje je možné různě případně kombinovat a potom vycházet z průměrných hodnot naměřených jednotlivými nástroji.

V menších knihovnách doporučujeme využívat některou z externích služeb. Zcela zdarma je možno využít služeb Google Analytics <http://google-cz.blogspot.com/2007/10/google-analytics-v-etin.html>, má již i českou verzi, i když pro náš účel nabízí zbytečně velké množství informací. **Proto je vhodnější využít jedné ze dvou českých služeb:**

- **Navrcholu.cz - <http://navrcholu.cz/>** – tato služba je dostupná bezplatně pouze do určité hranice měsíční návštěvnosti a potom se již jedná o službu placenou. Hranice bezplatnosti je stanovena na 100.000 zobrazených stránek měsíčně. V tomto případě se může stát, že navštěvovanější weby tuto hranici překročí, zvláště pokud bude do statistik zahrnuta i práce v katalogu knihovny.

---

¹ Informace o statistice knihoven naleznete na stránkách NIPOS: <http://www.nipos-mk.cz/statistika/default.asp?id=54> a na stránce Informace pro knihovny: <http://knihovnam.nkp.cz/>, viz záložka „Statistika, přehledy, průzkumy, dokumenty“.

² Log soubor, někdy také označovaný jako access log, je textový soubor, do kterého se zaznamenávají všechny akce týkající se určitého webu.

- Nejvhodnějším i relativně nejjednodušším nástrojem se proto jeví **Toplist** - <http://www.toplist.cz/>, který nabízí základní služby zcela zdarma. Registrace je celkem jednoduchá (tlačítko "Zaregistrovat" v pravé horní části stránky nebo přímo na: <http://www.toplist.cz/edit/?a=e>). Jako kategorii doporučujeme zvolit „Instituce“ (ale není podmínkou). Po zaregistrování získáte registrační číslo (v níže uvedeném příkladu XXXXXX) a html kód, který je nutné vložit do každé stránky. Pokud uvedete při registraci e-mail, přijde vám mail asi tohoto znění:

Zdravím Vas,

Vase stranka byla zarazena auditu navstevnosti TOPlist. Umoznuje merit vic nez 30 zakladnich a rozsirených udaju jako jsou pocy navstev, pouzivane prohlizece, rozliseni monitoru ad. Vice podrobnosti naleznete v Napovede <http://www.toplist.cz/pravidla.html>

K mereni staci umistit nasledujici kod na Vasi stranku:

```
<a href="http://www.toplist.cz/" target="_top"></a>
```

Pokud Vam nevyhovuje nebo chcete merit rozsirene statistiky (odkud prisli, rozliseni monitoru ap.), pouzijte kod vygenerovany na strance:

<http://www.toplist.cz/edit/?a=l&id=XXXXXX>

Doporucuji pouzit jednoduchy textovy editor (napr. notepad, vi), ktery neformatuje HTML kod (jako Word, FrontPage apod.)

Vase registracni udaje:

Nazev: Nazev knihovny
URL : <http://www.domena.cz>
Heslo: vase heslo
ID : XXXXXX
Podrobne statistiky: <http://www.toplist.cz/stat/XXXXXX>

Uzitecne odkazy:

Editace registrovanych udaju:
<http://www.toplist.cz/edit/?id=XXXXXX>
Metodika mereni: <http://www.toplist.cz/metodika.html>
FAQ: <http://www.toplist.cz/faq.html>

S pozdravem
Pavel Francirek

Pro přesnější výsledky je vhodné si svůj html kód pro vložení do stránek nechat vygenerovat na zvyrazněné adrese, kde je možno si zvolit z více variant loga Toplistu, které se zobrazí na

vlastním webu (je možno také zatrhnout „nic“) a některé další parametry. Výhodné může být například zjišťování, odkud uživatelé přicházejí apod., ale to už není předmětem statistiky.

Pokud některá knihovna má své webové stránky umístěny například na stránkách svého provozovatele (např. obecního úřadu), je nezbytné, aby všechny sledované stránky měly vložen stanovený kód, který je odliší od zbytku webu, který nesouvisí z knihovnou.

Použití jednotné, byť ne zcela přesné metodiky umožní srovnávat virtuální návštěvnost alespoň relativně. Rok 2007 bude pro sledování virtuálních návštěv rokem zkušebním. Pokud knihovna zahájí sledování virtuálních návštěv až v průběhu roku 2007, doporučujeme pro účely statistiky dopočítat celkový počet virtuálních návštěv podle průměrných hodnot. Po vyhodnocení všech zkušenosti bude navrhovaná metodika případně podle potřeby upravena.

Knihovnický institut
Národní knihovna ČR
21.12.2006